

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ในด้านเศรษฐกิจ, ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้, การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ฯ รวมถึงบทบาทของผู้บริหารงานสหกรณ์ฯในด้านการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค และข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ฯ โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิกและกรรมการสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัยที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยประเภทโครงการจากสำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับอนุมัติและใช้สินเชื่อจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2537 โดยสหกรณ์ฯ ที่ศึกษาค้นคว้านี้มีทั้งสิ้น 5 สหกรณ์ฯ, กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ จำนวน 209 ราย, และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสหกรณ์ฯ จำนวน 11 ท่าน

2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกสหกรณ์ฯ, สมาชิกสหกรณ์ฯ และกรรมการสหกรณ์ฯ มีวิธีพิจารณาตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย

สหกรณ์ที่ใช้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยประเภทโครงการของ พทม.

และจากสถาบันการเงินอื่น ในลักษณะของการใช้สินเชื่อเป็นเครื่องมือในการ
แก้ปัญหา หรือการพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยองค์กรชุมชน แบ่งออกเป็น

1. การแก้ไขปัญหาโครงการที่อยู่อาศัยในบริเวณที่เดิม

1.1 การประสานประโยชน์ทางที่ดิน (Land Sharing)

ได้แก่

- สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา จำกัด
- สหกรณ์เคหสถานเชิงกี จำกัด

1.2 การซื้อที่ดินบริเวณใกล้ชุมชนเดิม ได้แก่

- สหกรณ์เคหสถานวัดจันทร์ เขต 3 จำกัด
- สหกรณ์เคหสถานหลังวัดจันทร์ จำกัด

2. การแก้ไขปัญหาโครงการโดยย้ายไปอยู่ที่ใหม่ (Slum

Relocation)

2.1 การซื้อที่ดินสร้างชุมชนใหม่ โดยสหกรณ์ในชุมชน

เป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่

- สหกรณ์เคหสถานเมืองใหม่พัฒนา จำกัด ย้ายไปบางพลี
- สหกรณ์เคหสถานนนทรีเจ้าพระยา จำกัด ย้ายไป

อ.สามพราน

- สหกรณ์เคหสถานรวมใจสามัคคี(เสนาพัฒนา) จำกัด

ห่างจากที่เดิม 15 กม.

- สหกรณ์เคหสถานพรพระรุ่งพัฒนา จำกัด ย้าย

ไปชอขอวีชรพล

- สหกรณ์เคหสถานร่วมพัฒนา(สุวรรณประสิทธิ์ 3) จำกัด

ห่างที่เดิม 15 กม.

- สหกรณ์เคหสถานไทรทองพัฒนา จำกัด

2.2 การซื้อที่ดินสร้างชุมชนใหม่โดยสหกรณ์ระหว่าง

ชุมชน (องค์กรเครือข่ายระหว่างชุมชน)

- สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด

3 โครงการ

- สหกรณ์เคหสถานศูนย์ประสานงานพัฒนาชุมชน จำกัด

1 โครงการ 540 ครอบครัว

- สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด
- สหกรณ์เคหสถานสหชุมชนร่วมใจพัฒนา จำกัด

3. การปลูกสร้างที่อยู่อาศัยโดยเจ้าของที่ดินซื้อที่แห่งใหม่ให้

- สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด กรณี

ชุมชนทรัพย์นุกูล

สำหรับองค์กรที่ใช้สินเชื่ที่อยู่อาศัยประเภทโครงการของ พรม. นั้น มีลักษณะการ เริ่มต้นและความจำเป็นแตกต่างกัน แบ่งได้เป็น

1. องค์กรที่มีปัญหาการไล่ที่ อยู่ในชั้นวิกฤต จำเป็นต้องรีบย้ายออกไป สมาชิกไม่มีความมั่นใจจะพัฒนาอาชีพในที่เดิมจึงมุ่งที่จะทำโครงการที่อยู่อาศัยเพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยให้เกิดความมั่นคงก่อน ได้ แก่

1.1 สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด

- ชุมชนปากคลองช่องนนทรี, ชุมชนศาลเทีเกษ์
- ชุมชนหลังตึก, ชุมชนสามัคคี 9, ชุมชนทองสุข
- ชุมชนทับแก้ว, ชุมชน 35 สามัคคี

1.2 สหกรณ์เคหสถานนนทรีเจ้าพระยา จำกัด

- ชุมชนเจ้าพระยา, ชุมชนนนทรี

1.3 สหกรณ์เคหสถานเมืองใหม่พัฒนา จำกัด

- ชุมชนบางนา, ชุมชนร่วมใจสามัคคี

2. องค์กรที่ชุมชนมีปัญหาไล่ที่บางส่วนและชุมชนสามารถติดต่อซื้อที่ดินบริเวณใกล้ที่เดิมได้ จึงทำโครงการที่อยู่อาศัยเพื่อให้มีที่อยู่อาศัยมั่นคงและสามารถทำอาชีพเดิมได้ ได้แก่

- 2.1 สหกรณ์เคหสถานวัดจันทร์ เขต 3 จำกัด
  - ชุมชนวัดจันทร์ฯ เขต 3
- 2.2 สหกรณ์เคหสถานหลังวัดจันทร์ จำกัด
  - ชุมชนวัดจันทร์ฯ เขต 1
3. องค์กรที่ทาโครงการที่อยู่อาศัยแล้ว แต่ต้องทำให้เสร็จสมบูรณ์ หรือได้ที่ดินแห่งใหม่จากเจ้าของที่ดินเดิมเป็นค่ารื้อถอน จึงสามารถสร้างบ้านได้ เลย ได้แก่
  - 3.1 สหกรณ์เคหสถานเคหคิยุเนียบชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา จำกัด เข้าที่ดินกรมธนารักษ์ และกัปลูกสร้างที่อยู่อาศัย 49 หน่วย ที่ยังเหลืออยู่
  - 3.2 สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด กรมชุมชน ทรัพย์นุกุลปลูกสร้างที่อยู่อาศัย 36 หน่วย ในที่ดินแห่งใหม่ที่เจ้าของซื้อให้

หลัก เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา เลือกสหกรณ์ เพื่อทำการศึกษา

1. วิธีการแก้ปัญหาได้แก่วิธี Land Sharing, ชื่อที่ดินใหม่บริเวณ ใกล้ชุมชนเดิม, Relocation
2. แหล่งเงินทุนในที่นี้สนใจเฉพาะที่มาจากเงินออม+เงินกู้ พวม.
3. ลักษณะการเริ่มต้นและความจำเป็นในการใช้สินเชื่อที่อยู่อาศัย

ประเภทโครงการ

4. สหกรณ์ที่มีความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น ชื่อที่ดินแล้ว, ปลูกสร้างบ้านแล้ว หรือมีการย้ายเข้าไปอยู่แล้ว เป็นต้น

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสหกรณ์ จำแนกตามวิธีการแก้ปัญหาและแหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน วิธีการแก้ปัญหา	เงินออม + เงินกู้ยืม.	
	จำนวนสหกรณ์	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. ประสานประโยชน์ทางที่ดิน	1	1
2. ซื้อที่ดินใกล้ชุมชนเดิม	2	1
3. ซื้อที่ดินสร้างชุมชนใหม่โดยสหกรณ์ในชุมชน	3	1
4. ซื้อที่ดินสร้างชุมชนใหม่โดยสหกรณ์ระหว่างชุมชน	3	1
5. ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยโดยเจ้าของที่ดินซื้อที่แห่งใหม่ให้	1	1
รวม	10	5

สหกรณ์ฯ ที่ใช้เป็นตัวแทนในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. สหกรณ์เครดิตยูเนียน ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา จำกัด
  2. สหกรณ์เคหสถานวัดจันทร์ เขต 3 จำกัด
  3. สหกรณ์เคหสถานนันทรีเจ้าพระยา จำกัด
  4. สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด
  5. สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด
- กรณี ชุมชนทรัพย์นุกุล

2.2 สมาชิกสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย

จำนวนของประชากรที่จะทำการศึกษา ในครั้งนี้มีประมาณ 339 คน (ข้อมูลจำนวนผู้รับบริการสินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยประเภทโครงการจากสำนักงานพัฒนาชุมชนเมืองในปัจจุบัน) เนื่องจากกลุ่มประชากรค่อนข้างกระจายและบางคนไม่สามารถติดต่อได้ จึงไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ตามสูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอดี ของ Yamane ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วย ความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% โดยที่ค่าประมาณจะคลาดเคลื่อนจากค่าที่เป็นจริงไม่เกิน $\pm 5\%$ โดยมีรายละเอียดการคำนวณ ดังนี้ คือ

$$Nop = \frac{N}{1 + (NE^2)}$$

โดยที่ Nop คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับประชากร
จำนวน N คน

N คือ จำนวนประชากร ในที่นี้ คือ 339 คน

E คือ ขนาดความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผู้วิจัยยอมรับ

ได้ในที่นี้ คือ $\pm 5\%$

$$\begin{aligned} \text{เพราะฉะนั้น } Nop &= \frac{339}{1 + (339 \times (0.05)^2)} \\ &= 184 \text{ คน} \end{aligned}$$

สำหรับประชากรจำนวน 339 คน คำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 184 คน โดยใช้วิธีสุ่มในรูปบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2539 จนถึง 18 เมษายน พ.ศ. 2539 ใช้ระยะเวลาสำรวจประมาณ 3 เดือนเศษ และสามารถเก็บข้อมูลแบบสอบถามได้จำนวน 209 ชุด รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสามารถสรุปได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกจำแนกตามสหกรณ์ฯ

สหกรณ์ฯ ที่ศึกษา	จำนวนสมาชิก(ราย)	จำนวนตัวอย่าง(ราย)
1. สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนหลังบ้านมิ่งคศิลา จำกัด	49	26
2. สหกรณ์เคหสถานวัดจันทร์ เขต 3 จำกัด	37	31
3. สหกรณ์เคหสถานนนทรีเจ้าพระยา จำกัด	65	40
4. สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด		
- โครงการที่ 1 ชุมชนปากคลองช่องนนทรี-ศาลเที๊ภค์	69	38
- โครงการที่ 2 ชุมชนหลังตึกชุมชนทองสุข, ชุมชนสามัคคี	37	23
- โครงการที่ 3 ชุมชน 35-สามัคคี, ชุมชนทับแก้ว	47	22
5. สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด กรณี ชุมชน-ทรัพย์สินกุล	35	29
รวมทั้งหมด	339	209

2.3 กรรมการสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย

จำนวนประชากรที่จะทำการศึกษาในส่วนนี้ จะใช้วิธีสัมภาษณ์บันทึกเทป จากผู้บริหารงานสหกรณ์ฯ จากสหกรณ์ฯ ทั้ง 5 แห่ง อย่างน้อยสหกรณ์ฯ ละ 1 ท่าน และเลือกสหกรณ์ฯ ที่กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ อีก 1 แห่ง เพื่อการเปรียบเทียบรวมเป็น 6 สหกรณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ดำเนินการขอรายชื่อคณะกรรมการสหกรณ์ฯ และที่อยู่เพื่อการติดต่อจาก พชม.
2. เลือกตัวแทนของสหกรณ์ฯ ที่มีตำแหน่งเป็นประธานฯ หรือรองประธานฯ หรือ เภรัญญิกหรือเลขานุการ
3. ติดต่อตามที่อยู่เพื่อขออนุญาตหมายเข้าสัมภาษณ์
4. ดำเนินการสัมภาษณ์บันทึกเทปตามวันเวลาที่นัดหมายไว้

สำหรับการนัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวแทนจำนวน 24 ท่าน สามารถติดต่อได้จำนวน 16 ท่าน และยินดีให้สัมภาษณ์จำนวน 11 ท่าน วันเวลาที่เข้าทำการสัมภาษณ์แตกต่างกันไปตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 จนถึง 27 มิถุนายน พ.ศ. 2539

รายนามตัวแทนคณะกรรมการการสหกรณ์ฯ ที่ให้คำสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. นาย ชนะพล วงศ์สนธิ
ประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนหลังบ้านมิ่งคศิลา จำกัด
2. นาง บุษพา ทองเจิบ
เหรัญญิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชนหลังบ้านมิ่งคศิลา จำกัด
3. นาย จำเนียร สิงห์คาร
ประธาน สหกรณ์เคหสถานวัดจันทร์ เขต 3 จำกัด
4. นาง อัจฉรา ปลื้มจิต
เหรัญญิก สหกรณ์เคหสถานนนทรีเจ้าพระยา จำกัด

5. นาง สวาท เพ็งพิณ
 ற்றுணிக สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนาชุมชน จำกัด
6. นาง ฉลอง เมืองใหญ่
 กรรมการฝ่ายพัฒนาที่อยู่อาศัยสหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนา
 ชุมชน จำกัด
7. นาง คำไข ไชยรัตน์
 กรรมการฝ่ายพัฒนาที่อยู่อาศัย สหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนา
 ชุมชน จำกัด
8. นาง มานิช สนมฉ่ำ
 กรรมการฝ่ายพัฒนาที่อยู่อาศัยสหกรณ์เคหสถานกองทุนร่วมพัฒนา
 ชุมชน จำกัด
9. นาง พันทิพย์ บุตรคาด
 ประธานสหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด
10. นาง ศิริลักษณ์ ชุติริ
 ற்றுணிக สหกรณ์เคหสถานชุมชนพระนครธนบุรี จำกัด
11. นาย วรเทพ เขียรเจริญชัย
 รองประธาน สหกรณ์เคหสถานแข่งกี จำกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ทั้งลักษณะแบบปลายปิด และปลายเปิด สำหรับสอบถามสมาชิกสหกรณ์ฯ และการสัมภาษณ์แบบไม่กำหนดคำถามคำตอบล่วงหน้า (Unstructured interview) สำหรับสอบถามกรรมการสหกรณ์ฯ

การกำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม สำหรับสอบถามสมาชิกสหกรณ์ฯ

1. การกำหนดข้อมูลที่ต้องการ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ในด้านเศรษฐกิจ, ความสามารถในการชำระหนี้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ฯ ดังนั้นข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา จึงประกอบด้วย

1.1 สถานภาพทางสังคมและโครงสร้างครอบครัว ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ศาสนา, สมาชิกในครอบครัว, สมาชิกที่อยู่ในวัยทำงาน

1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางการเงิน ได้แก่ อาชีพ, รายได้, ค่าใช้จ่าย, การออมทรัพย์

1.3 ลักษณะการใช้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของ พชม. ได้แก่ การนำเงินกู้ไปใช้, ประโยชน์จากการใช้สินเชื่อ, ภาระที่เพิ่มขึ้น, ภาระหนี้สินอื่น, เงินเหลือเก็บ

1.4 การมีส่วนร่วมในขบวนการสหกรณ์ฯ ได้แก่ เหตุผลการสมัครเป็นสมาชิก, ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลการจัดสหกรณ์ฯ การอบรมความรู้, การเข้าประชุมร่วมกับสหกรณ์ฯ, การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร, การเลือกกรรมการ, สิ่งที่ต้องการทำให้สหกรณ์ฯ

1.5 ทศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของกรรมการสหกรณ์ฯ ได้แก่ เรื่องที่พอใจ และมีประโยชน์, เรื่องที่ไม่พอใจและอยากให้ปรับปรุง

1.6 ทศนคติและความคิดเห็นต่อการทำงานของ พชม. ได้แก่ ความคิดเห็นต่อบทบาทของ พชม., บทบาทของเจ้าหน้าที่ พชม.

2. กำหนดตัวแปรในประเด็นหลัก โดยวิเคราะห์และคัดเลือกจากแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำโครงสร้างของแบบสอบถามที่ประกอบด้วยประเด็นหลัก ตัวแปรในแต่ละประเด็น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความตรงในระดับสูง ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ชุด พบว่ามีคำถามบางข้อผู้ตอบไม่เข้าใจ และมีจำนวนคำถามมากเกินไป จึงทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้กระชับขึ้น และจัดประชุมซักซ้อมกับเจ้าหน้าที่สนามก่อนนำไปใช้จริง

การกำหนดหัวข้อสัมภาษณ์ กรรมการสหกรณ์ฯ

การสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์ฯ โดยวิธีบันทึกเทป ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบเพื่อเป็นแนวทางการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ประกอบด้วย

- ความเป็นมาของสหกรณ์ฯ
- โครงสร้างองค์กร
- การให้บริการแก่สมาชิก
- การพิจารณาสินเชื่อ, การติดตามหนี้
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
- แนวทางแก้ไขปัญหา
- ข้อคิดเห็นต่อ พชม.

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ทั้งจากการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนามมาทำการสรุปวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อนำเสนอผลการวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร หรือข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหารื่องที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยโดยขบวนการสหกรณ์รวมถึงการนำเสนอหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทโดยตรงในการให้การสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อที่อยู่อาศัยแก่สหกรณ์ฯ ซึ่งนำเสนอในรูปของการบรรยายและตารางประกอบ

2. ข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม หรือข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้นำมาสรุปทั้งที่มีลักษณะ เป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด ในลักษณะของการ

บรรยายความถี่ และร้อยละและนำเสนอในรูปของตารางแสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูล ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กรรมการสหกรณ์ฯ โดยวิธีการบันทึกเทปนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงข้อมูลการสัมภาษณ์ของแต่ละท่านให้มีลำดับหัวข้อเป็นหมวดหมู่เดียวกัน แล้วนำข้อมูลที่จัดหมวดหมู่เป็นกลุ่มนั้น มาสรุปแยกประเด็น และนำเสนอในรูปของการบรรยายข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. ข้อมูลรายงานเอกสารของหน่วยงานต่างๆ หนังสือ, งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งบทความ, สิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวข้อง ทำการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่

- หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง
- มุลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย
- เอกสารของ รศ. ประภาภัทร นิยม

2. ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงวิธีดำเนินการศึกษา

